

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

1
2
3
4
5
6

לפני:

כב' השופט אלכס קוגן
נציג עובדים מר יהודה פיגורה
נציג מעסיקים מר פסח דוד

התובע: גדעון ברגמן

ע"י ב"כ עו"ד מלצר

-

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי
ע"י הלשכה המשפטית חיפה

7

פסק דין

8

9 1. לפנינו תביעתו של מר גדעון ברגמן (להלן: "התובע") להחזר דמי ביטוח, שנגבו
10 לטענתו ביתר על ידי המוסד לביטוח לאומי (להלן: "הנתבע") בגין הכנסותיו
11 לשנת 2011.

12

13 2. העובדות הרלוונטיות לענייננו:

14

15 3. התובע עבד כל שנת 2011 כעובד עצמאי.

16

17 4. בחודשיים האחרונים לשנת 2011 (2011/12 - 11) עבד התובע גם כעובד שכיר
18 וגם כעובד עצמאי.

19

20 5. החל מיום 1/1/12 החל התובע לעבוד כעובד שכיר בלבד.

21

22 6. הכנסותיו של התובע בשנת 2011 כעובד עצמאי הסתכמו בסך של 961,480 ₪,
23 והכנסותיו כעובד שכיר בשנת 2011 הסתכמו בסך של 173,822 ₪.

1 מתוך 8

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

- 1
- 2 .7. ההכנסה השנתית המירבית לשנת 2011 עמדה על סך של 881,064 ₪.
- 3
- 4 .8. בחודשים 2011/12-11 חייב הנתבע את התובע בדמי ביטוח כעובד שכיר בלבד
- 5 (ש' 16, עמ' 6 לפרוטוקול הדין מיום 7/9/14).
- 6
- 7 .9. לטענת התובע, בהתאם לתקנה 13 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות
- 8 בדבר תשלום דמי ביטוח), תשל"א- 1971 (להלן: "התקנות") מתוך סכום
- 9 ההכנסה השנתית המירבית (881,064 ₪), יש להפחית את סכום הכנסתו
- 10 השנתית כעובד שכיר (סך של 173,822 ₪) ומהסכום שמתקבל (סך של 707,242
- 11 ₪) יש לחשב את דמי הביטוח באופן שנתי לכל שנת 2011 (עמ' 7-6
- 12 לפרוטוקול).
- 13
- 14 .10. לטענת הנתבע, דמי הביטוח בהם חויב התובע בשנת 2011 נעשו לפי חישוב
- 15 חודשי, כאשר בחודשים 2011/12-11 לא חויב התובע בדמי ביטוח כעובד
- 16 עצמאי, מאחר והוא שילם דמי ביטוח בחודשים אלו על פי המקסימום כשכיר
- 17 (עמ' 7-5 לפרוטוקול; תעודת עובד הציבור של מר עאדל מיום 17/8/14).
- 18
- 19 .11. אם כן, השאלה השנויה במחלוקת בתיק זה היא- כיצד יש לחשב את דמי
- 20 הביטוח לגבי התובע לשנת 2011, כאשר משך כל שנת 2011 היה התובע עובד
- 21 עצמאי ובחודשים 2011/12-11 עבד התובע הן כעובד שכיר והן כעצמאי?
- 22
- 23 .12. מטעם התובע הוגש תצהיר מאת הגב' אביבה ברגמן- אשתו של התובע, שהינה
- 24 רואת חשבון ומשמשת כרואת החשבון של התובע ועסקיו.
- 25
- 26 .13. מטעם הנתבע הוגשו תעודות ציבור מאת מר עסלי עאדל, ממחלקת הגבייה
- 27 בסניף הנתבע בחדרה, שטיפל בתיק הגבייה של התובע (תעודות עובד ציבור
- 28 מיום 17/8/14, מיום 26/3/14 ומיום 12/11/13).
- 29

דיון והכרעה

30

31

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 13-08-369

14. לטענת התובע, בהתאם לתקנה 13 לתקנות, אופן חישוב דמי הביטוח בשנת 2011- שאז הייתה לתובע הכנסה הן כעובד שכיר והן כעובד עצמאי- היה צריך להיעשות על בסיס הכנסתו השנתית של התובע.
15. לטענת הנתבע, בהתאם להוראות סעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה- 1995 (להלן: "**חוק הביטוח הלאומי**"), חישוב דמי הביטוח הלאומי הינו על פי הכנסה שנתית, ואילו בהתאם לסעיף 344(א) לחוק הביטוח הלאומי, ההכנסה כעובד שכיר הינה הכנסה חודשית. בהתאם לכך, התובע חויב בדמי ביטוח עבור חודשים 2011/12- 11 כעובד שכיר.
- כמו כן, תקנה 13 אינה קובעת כיצד תחושב הכנסתו של עובד שכיר, ועל כן יש לחשב את הכנסתו של התובע כעובד שכיר בהתאם לסעיפים 337 ו- 344 לחוק הביטוח הלאומי.
16. סעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי קובע לעניין חישוב הכנסתו החודשית של עובד, כדלקמן:
- "344.א) יראו כהכנסתו החודשית של עובד את הכנסתו בעד החודש שקדם ל- 1 בחודש שבו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה"**.
17. סעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי קובע לעניין חישוב הכנסתו השנתית של מבוטח אחר:
- "345.א) עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בפסקאות (1) ו-(8) של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, ומי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2 האמור, והכל - בשנת המס שבעדה משתלמים דמי הביטוח (להלן - השנה השוטפת), ולאחר שנוכו ההוצאות הקשורות במישרין בהשגת ההכנסה"**.
18. סעיף 371 לחוק הביטוח הלאומי קובע הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח:

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

- 1 השר רשאי לקבוע, הן בדרך כלל והן לסוגים, הוראות מיוחדות "371. (א)
- 2 בדבר תשלום דמי ביטוח של המבוטחים המנויים להלן, וכוחן
- 3 יפה על אף הוראות פרק זה למעט הוראות סעיף 345ב, ובלבד
- 4 שלא יחוייבו בתקנות לשלם דמי ביטוח מסכום העולה על
- 5 ההכנסה המרבית שלפיה משתלמים דמי ביטוח; ואלה הם
- 6 המבוטחים:
- 7 ...
- 8 (2) מבוטח שהוא גם עובד וגם עובד עצמאי".
- 9
- 10 19. תקנה 13 לתקנות הביטוח הלאומי קובעת הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי
- 11 ביטוח לגבי מבוטח שהוא גם עובד וגם עובד עצמאי:
- 12 "13. (א) מבוטח שהוא גם עובד וגם עובד עצמאי ישלם דמי ביטוח
- 13 מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2(1) ו-8) לפקודה,
- 14 אחרי ניכוי דמי ביטוח מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף
- 15 2(2) לפקודה, ובלבד שלא תובא בחשבון לענין זה הכנסה
- 16 העולה על ההפרש בין שכרו כעובד באותה שנת מס לבין
- 17 ההכנסה המרבית לשנה שנקבעה לעובד עצמאי בפרט 2 בלוח
- 18 "א לחוק".
- 19
- 20 20. בהתאם לסעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי הכנסתו של עובד שכיר תחושב על
- 21 בסיס חודשי.
- 22
- 23 21. בהתאם לסעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי יראו את הכנסתו של עובד עצמאי
- 24 כהכנסה שנתית.
- 25
- 26 22. בהתאם לסעיף 371 לחוק הביטוח הלאומי, הותקנו תקנות הביטוח הלאומי
- 27 (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח), ותקנה 13 לתקנות אלו, קובעת
- 28 הוראת לחישוב גביית דמי ביטוח, במקרים בהם המדובר הוא במבוטח שהינו
- 29 גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי.
- 30

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

23. בנסיבות המקרה שלפנינו, העובדות בתיק אינן שנויות במחלוקת, לפיהן, 1
התובע עבד כל שנת 2011 כעובד עצמאי, ובחודשים 2011/12 - 11 הוא עבד גם 2
כעובד שכיר וגם כעובד עצמאי. 3
4
24. כאמור, תקנה 13 לתקנות הביטוח הלאומי קובעת הוראות לחישוב וגביית דמי 5
ביטוח לגבי מבוטח שהוא גם עובד וגם עובד עצמאי- כפי שהיה מעמדו של 6
התובע בחודשים 2011/12 - 11. 7
8
25. לטענת הנתבע, בעניינו של התובע יש לפעול על פי הוראות סעיף 344 לחוק 9
הביטוח הלאומי, אשר גוברות על הוראות תקנה 13 לתקנות. 10
יצוין, כי בדיון שהתקיים לפנינו ביום 7/9/14 עלה כי הנתבע לא חישב את דמי 11
הביטוח בעניינו של התובע בהתאם לתקנה 13, ומתעודות עובד הציבור שהוגשו 12
בתיק מטעם הנתבע, אין זה ברור כיצד בוצעו חישובי הנתבע ביחס לתקנה 13. 13
עוד יש לציין, כי לטענת הנתבע, גם בעת יישומה של תקנה 13, יש לחשב את 14
הכנסתו של העובד השכיר כהכנסה חודשית ולא שנתית. 15
16
26. אין בידינו לקבל טענתו אלו של הנתבע. 17
אכן, סעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי הכנסתו של עובד שכיר תחושב 18
על בסיס חודשי. 19
לו הייתה נכונה טענתו של הנתבע, לפיה, בכל מקרה בו המדובר הוא במבוטח 20
שהינו עובד שכיר יש לחשב הכנסתו על בסיס חודשי, הרי שאז לא היה כל צורך 21
בחקיקתה של תקנה 13 לתקנות הביטוח הלאומי. 22
23
27. תקנה 13 מתייחסת בצורה ספציפית ומפורשת בדיוק לאותם המקרים, כפי 24
שבמקרה שלפנינו, בהם המדובר הוא במבוטח שהוא גם עובד עצמאי וגם עובד 25
שכיר, וקובעת הוראות מפורשות לחישוב וגביית דמי ביטוח במקרים אלו. 26
התקנות, אשר כשמן כן הן "הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח", 27
מתייחסות למקרים מיוחדים, וביניהם מקרה בו יש למבוטח מעמד כפול של 28
ביטוח (שכיר ועצמאי), ונוצר צורך לאזן את תשלום דמי הביטוח. 29
30

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

- 1 באם נלך לפי שיטתו של הנתבע, לפיה, הוראות סעיף 344 לחוק הביטוח
2 הלאומי גוברות על הוראות תקנה 13 לתקנות, הרי שאז נרוקן מתוכן לחלוטין
3 את הוראות תקנה 13.
4
- 5 .28 בהתאם לתקנה 13(א) לתקנות הביטוח הלאומי, מבוטח שהוא גם עובד שכיר
6 וגם עובד עצמאי ישלם מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו- (8)
7 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "פקודת מס הכנסה"), אחרי ניכוי דמי
8 ביטוח מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף (2)2 לפקודה.
9 זאת, כאשר שלא תובא בחשבון לעניין זה, הכנסה העולה ההפרש בין שכרו
10 כעובד באותה שנת מס לבין ההכנסה המרבית לשנה שנקבעה לעובד עצמאי.
11
- 12 .29 בהתאם לסעיף 2 לפקודת מס הכנסה:
13 "2. מס הכנסה יהא משתלם, בכפוף להוראות פקודה זו, לכל שנת מס,
14 בשיעורים המפורטים להלן, על הכנסתו של אדם תושב ישראל
15 שהופקה או שנצמחה בישראל או מחוץ לישראל ועל הכנסתו של אדם
16 תושב חוץ שהופקה או שנצמחה בישראל, ממקורות אלה:
17 (1) השתכרות או ריווח מכל עסק או משלח-יד שעסקו בו תקופת
18 זמן כלשהי, או מעסקה או מעסק אקראי בעלי אופי מסחרי;
19 (2) (א) השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה
20 שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד
21 לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בשל החזקת רכב או
22 טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית
23 או ביגוד, אך למעט תשלומים כאמור המותרים לעובד
24 כהוצאה; שוויו של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד
25 שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף
26 ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין
27 או שניתנו לאחר לטובתו;
28 (ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע
29 את שוויו של השימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד
30 שהועמד כאמור לרשות העובד;
31 ...

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

- 1 (8) השתכרות או ריווח שמקורם בחקלאות, בעבודת אדמה, בייעור
2 או בגידולי קרקע, לרבות שוויה של תוצרת המתקבלת בשל
3 השימוש בהון, בנכס, בזרעים או בחיות- בית לצרכי מקורות
4 ההכנסה האמורים בפסקה זו, ולרבות חלק ברווחים
5 המתקבלים מן השימוש כאמור".
6
- 7 30. על כן ומשאלו הם פני הדברים, מקבלים אנו טענותיו של התובע, לפיהן, יש
8 להחיל בעניינו את תקנה 13 לתקנות.
9
- 10 31. כמו כן, שוכנענו כי יש לקבל טענותיו של התובע, לפיהן, מאחר והתובע היה
11 מבוטח בשנת 2011 כעובד עצמאי וכעובד שכיר, היה על הנתבע לפעול בהתאם
12 להוראות תקנה 13, ולערוך חישוב לעניין דמי הביטוח בהתבסס על הכנסתו
13 השנתית של התובע, ולא על בסיס הכנסתו החודשית כפי שעשה בפועל הנתבע.
14
- 15 שהרי, בהתאם לתקנה 13(א) לתקנות: "... ובלבד שלא תובא בחשבון לענין זה
16 הכנסה העולה על ההפרש בין שכרו כעובד באותה שנת מס לבין ההכנסה
17 המרבית לשנה שנקבעה לעובד עצמאי בפרט 2 בלוח י"א לחוק".
18
- 19 תקנה 13(א) נוקטת במונחים שנתיים בצורה ברורה ומפורשת, הן ביחס
20 להכנסת מבוטח כעובד שכיר (השכר כעובד באותה שנת מס), והן ביחס
21 להכנסתו כעובד עצמאי (ההכנסה המרבית לשנה).
22
- 23 32. אשר על כן, שוכנענו כי יש לקבל תביעתו של התובע שלפנינו באופן הבא-
24 - חישוב דמי הביטוח לתובע, בתקופה הרלוונטית לתביעה, ייעשה
25 בהתאם לתקנה 13 לתקנות;
26 - תקנה 13(א) נוקטת במונחים שנתיים, ועל כן, יש לפרש את סיפא תקנה
27 13(א), כמתייחסת להכנסתו השנתית של התובע כעובד שכיר.
28 - הנתבע יערוך את חישוב דמי הביטוח לתובע בגין שנת 2011 והתבסס על
29 הכנסתו השנתית, כפי שטוען התובע בתביעתו זו וישיב לתובע את
30 הסכום שגבה ביתר בגין דמי הביטוח לשנת 2011, תוך 30 יום על פי דין.
31

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 369-08-13

- 1 טרם סיום יוער, כי בכתב הגנתו ובסיכומיו הפנה הנתבע לפסק דין שניתן בתיק .33
- 2 בל (ת"א) מנשה גיל- המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 2/12/12) (להלן: "פרשת מנשה גיל").
- 3
- 4 עם זאת, עיון בפסק הדין מעלה, כי נסיבותיו שונות באופן מהותי מנסיבות
- 5 המקרה שלפנינו, שכן, בפרשת מנשה גיל, נדון עניינו של מבוטח שעבד כעובד
- 6 שכיר, שהיו לו הכנסות חודשיות שאינן מעבודה, אלא מהשכרת נכס מסחרי,
- 7 והחלת תקנה 15 לתקנות.
- 8
- 9 **סוף דבר** .34
- 10
- 11 תביעתו של התובע מתקבלת כאמור בסעיף 32 לפסק דין זה. .35
- 12
- 13 הנתבע ישלם לתובע הוצאות משפט בסך כולל של 2,500 ₪ שישולם אף הוא .36
- 14 תוך 30 יום.
- 15
- 16
- 17 ניתנה היום, ט"ז טבת תשע"ה, 07 ינואר 2015, בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.
- 18
- 19
- 20

מר פסח דוד
נציג מעסיקים

אלכס קוגן – שופט

מר יהודה פיגורה
נציג עובדים

21